

OLIMPIADA
WIEDZY O FILMIE
I KOMUNIKACJI
SPOŁECZNEJ

IN- FOR- MA- TOR

Filmoteka Narodowa
Instytut Audiowizualny

***dla uczniów i nauczycieli do 10. edycji
Olimpiady Wiedzy o Filmie i Komunikacji
Społecznej, rok szkolny 2025/2026***

Drodzy Uczniowie, Szanowni Nauczyciele,

przed nami **jubileuszowa, dziesiąta odsłona Olimpiady Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej**, której organizatorem jest FilMOTEKA Narodowa – Instytut Audiowizualny. Jest to świetna okazja, by spojrzeć na kino z nowej perspektywy – tej, która łączy sztukę audiowizualną z troską o planetę, na której żyjemy.

Hasło przewodnie tegorocznej edycji: *„Kiedy ekran się zazielenia. Ekologia i zrównoważony rozwój w kinie i w produkcji filmowej”*, kieruje naszą uwagę w stronę zagadnień niezwykle aktualnych i coraz silniej obecnych w świecie filmu. Przyjrzymy się, jak twórcy filmowi opowiadają o kryzysie klimatycznym, o relacji człowieka z naturą, o odpowiedzialności za przyszłość – i jak sam przemysł audiowizualny może działać w sposób bardziej świadomy i przyjazny środowisku.

Olimpiada to nie tylko konkurs – to także przestrzeń do rozmowy o kinie jako narzędziu refleksji społecznej, a jednocześnie o kulisach jego powstawania. Tegoroczna tematyka pozwala nam spojrzeć na ekran nie tylko jako na nośnik treści, lecz także jako element większego ekosystemu medialnego, którego funkcjonowanie ma realny wpływ na świat.

W przekazanym Wam **Informatorze** znajdziecie wszystkie najważniejsze informacje dotyczące zasad uczestnictwa, programu oraz poszczególnych etapów Olimpiady. To także kompendium wiedzy na temat zagadnień, które warto zgłębić, aby przygotować się do udziału – od historii kina o tematyce ekologicznej, przez zróżnicowane formy opowiadania o nim, aż po praktyki „zielonej” produkcji filmowej i medialnej.

Zachęcamy do wspólnej filmowej podróży niezależnie od tego, czy dopiero zaczynacie swoją przygodę z kinem, czy planujecie związać z nim swoją przyszłość – udział w Olimpiadzie to szansa na rozwój, spotkanie z inspirującymi twórcami i, być może, pierwszy krok na drodze do wymarzonej uczelni.

Życzymy owocnej lektury!

Organizatorzy

Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny

Harmonogram

I ETAP (ETAP SZKOLNY)

12.11 (środa, godz. 10:00) – test w szkole

II ETAP (ETAP OKRĘGOWY)

7.01 (środa, do godz. 12:00) – ostateczny termin wpłynięcia Projektu

9.01 (piątek, godz. 10:00) – test stacjonarnie

III ETAP (ETAP CENTRALNY W WARSZAWIE)

13.03 (piątek) - stacjonarnie

-praca o charakterze argumentacyjnym,

-odpowiedzi ustne,

-losowanie godzin i gości wywiadów

14.03 (sobota) - stacjonarnie

-wywiady oraz ich redakcje

Temat przewodni 10. edycji:**Kiedy ekran się zazielenia. Ekologia i zrównoważony rozwój w kinie i w produkcji filmowej**

Tematem przewodnim Olimpiady Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej w roku szkolnym 2025/2026 jest ekologia w kinie i produkcji audiowizualnej.

Temat „zielonej” czy też zrównoważonej produkcji filmowej i roli, jaką odgrywa przemysł filmowy i medialny w ekosystemie oraz sposobów osłabiania negatywnego wpływu na ekologię, poruszany jest od kilkunastu lat. Coraz częściej zwracamy także uwagę na ekologiczne koszty rozwiniętej kultury medialnej, przesyłu danych i streamingu. Zasady „zielonej” produkcji audiowizualnej oraz zrównoważonej gospodarki medialnej, a także obecności dyskusji ekologicznej w mediach i komunikacji społecznej to jeden z filarów Olimpiady Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej w roku szkolnym 2025/2026.

Drugim filarem Olimpiady jest kino poświęcone ekologii i idei zrównoważonego rozwoju. Temat ten obecny był w kinie od jego początku w postaci filmu przyrodniczego i oświatowego. Powraca on we wszystkich rodzajach filmów: w fabule, animacji, a zwłaszcza ostatnio w dokumencie, w blockbusternych, filmach dla dzieci, w kinie autorskim. Wątek siły natury i zagrożeń z nią powiązanych może mieć rozmaity charakter i występować w bardzo zróżnicowany sposób. W dorobku filmowej kultury XX i XXI wieku występują m.in.

- ▶ - filmy o ochronie środowiska, o zagrożeniach dla świata,
- ▶ - filmy przyrodnicze, naukowe, oświatowe,
- ▶ - hollywoodzkie hity dla młodego widza i całej rodziny na temat ochrony przyrody, ekologii i zrównoważonego rozwoju,
- ▶ - filmy o charakterze biocentrycznym,
- ▶ - filmy zaangażowane społecznie i politycznie w obszarze ekologii,
- ▶ - filmy historyczne i biograficzne,
- ▶ - filmy katastroficzne i dystopijne odnoszące się do hipotetycznych lub realnych zagrożeń.

O różnych aspektach „zielonego” dyskursu w filmie i mediach będziemy rozmawiać podczas jubileuszowej, dziesiątej edycji Olimpiady Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej, organizowanej przez Filmotekę Narodową – Instytut Audiowizualny. Wypełnij aplikację, obejrzyj świetne filmy i zdobądź wymarzony indeks!

Dostępność filmów: Netflix, Canal+ Online, YouTube, Disney+, HBO, Amazon Prime, MDAG Online, TVP VOD, Mojeekino.pl, Nowe Horyzonty VOD

Zakres tematyczny - I etap

1. Definicje i pojęcia: film przyrodniczy, film biologiczny, film oświatowy, film dokumentalny, film naukowy, film o tematyce ekologicznej, film aktywistyczny.
2. Polski film przyrodniczy, biologiczny, naukowy.
3. Temat ekologii w filmie fabularnym: przedstawienia i funkcje.
4. Wątki ekologiczne w filmach katastroficznych i blockbustarach.
5. Nadużycia i przestępstwa ekologiczne w dziełach filmowych.
6. Ekologia w filmie dokumentalnym: piękno i siła natury, aktywizm i idea odpowiedzialnego i zrównoważonego rozwoju.
7. Prawa zwierząt w filmie.
8. Treści ekologiczne w kinie dziecięcym i rodzinnym: rodzaje zastosowań.
9. Idea zielonej produkcji filmowej: geneza i rozwój.

Bibliografia – I etap

- Budzik J., *Antropocenie: ludzki i ziemski punkt widzenia* [w tejże:] *Polski film i fotografia nowego wieku na tle kultury wizualnej. Widma, antropocenie, sztandary*. <https://monograph.us.edu.pl/index.php/wydawnictwo/catalog/book/PN.4163>
- Elsaesser T., *Spektakle zniszczenia. Dlaczego łatwiej wyobrazić sobie koniec świata niż koniec kapitalizmu?*, „Ekrany”, nr 2, 2020.
- Encyklopedia kultury polskiej. Film, kinematografia*, red. E. Zajiček, Instytut Kultury, Komitet Kinematografii, Warszawa 1994 oraz G. Urbańska, *Polski film oświatowy*.
<https://www.sfp.org.pl/wydarzenia,53,1456,2,1,Polski-film-oswiatowy.html>
 Film przyrodniczy.
https://pl.wikipedia.org/wiki/Film_przyrodniczy
- Klein T., *Zielony storytelling. Nowe historie na nowe czasy*, „Ekrany”, nr 72, 2024 – zielona produkcja
- Matuszewski M., *Kino (dla) zwierząt*, „Ekrany”, nr 6, 2017.
https://ekrany.org.pl/kino_wspolczesne/kino-dla-zwierzat/
- Mirski P., *Wszyscy Jeźdźcy Apokalipsy*, „Ekrany”, nr 11, 2013.
- Smoliński S., *Między polityką zwierząt a zwierzęcą polityką: nie-ludzka podmiotowość w „Pokocie” Agnieszki Holland*, „Pleograf”, 2018, nr 2,
<https://pleograf.pl/index.php/miedzy-polityka-zwierzat-a-zwierzeca-polityka-nie-ludzka-podmiotowosc-w-pokocie-agnieszki-holland/>
- Stańczyk M., *Ślad węglowy kina*, „Ekrany”, nr 2, 2020.
- Szponar E., *„Aby dojść do tych dróg, własnych i pisanych”. Ekologia jako część mitologii kina popularnego*. <https://fragile.net.pl/aby-dojsc-do-tych-drog-wlasnych-i-pisanych-ekologia-jako-czesc-mitologii-kina-popularnego/>
- Tatarska A., *„Io” Skolimowskiego z nominacją do Oscara. To film zrealizowany z miłości do zwierząt*, 24.01.2023, <https://kultura.onet.pl/film/recenzje/oscary-2023-io-jerzego-skolimowskiego-z-nominacja-film-stworzony-z-milosci/15nhev6>
- Tkacz P., *Ekologia w filmach: Jak kino kształtuje świadomość widzów?*
<https://planeco.pl/ekologia-w-filmach-jak-kino-ksztaltuje-swiadomosc-widzow>
- Wróblewska A., *Zielona produkcja filmowa cz. I* (cykl artykułów, 2020). <https://www.sfp.org.pl/wydarzenia,5,31125,2,1,Zielona-produkcja-filmowa-cz-I-Zaczynamy-cykl-artikulow.html>
- Żebrowski M., *Disney’s Animal Studies*, „Ekrany”, nr 2, 2020.

Filmografia - I etap

2012 (2009, R. Emmerich)

Avatar (2009, J. Cameron)

Czego nauczyła mnie ośmiornica (2020, J. Reed, P. Ehrlich)

Erin Brockovich (2000, S. Soderbergh)

David Attenborough: Życie na naszej planecie (2020, J. Hughes, K. Scholey, A. Fothergill)

Goryle we mgle (1988, M. Apted)

IO (2022, J. Skolimowski)

Jestem Greta (2020, N. Grossman)

Koyaanisqatsi, (1982, G. Reggio)

Król lew (1994, R. Allers, R. Minkoff)

Księga dżungli (2016, J. Favreau)

Księżniczka Mononoke (2000, H. Miyazaki)

Marsz pingwinów (2005, L. Jacquet)

Mikrokosmos (1996, C. Nuridsany, M. Perennou)

Niewygodna prawda (2006, D. Guggenheim)

O-bi, O-ba: Koniec cywilizacji (1984, P. Szulkin)

Okja (2017, Joon-ho Bong)

Park Jurajski (1993, S. Spielberg)

Pocahontas (1995, E. Goldberg, M. Gabriel)

Pojutrze (2004, R. Emmerich)

Pokot (2017, A. Holland)

Praca serca zarodka troci (1958, K. Marczak, 1958) – dostęp od WFO, najczęściej nagradzany film WFO

Raport w sprawie bobra (1979, Barbara Bartman-Czecz) – dostęp od WFO, jeden z pierwszych de facto ekologicznych

Simona Kossak (2022, A. Panek) i / lub *Simona* (2022, N. Koryncka-Gruz)

Skrzydłaci rycerze (1956, W. Puchalski) – dostęp od WFO, pierwszy barwny przyrodniczy

Terytorium (2022, A. Pritz)

Wall·E (2008, A. Stanton)

Zakres tematyczny - II i III etap

Ekologia a dystopie.

Ekofeminizm w filmie.

Dyskurs ekologiczny a dyskurs postkolonialny.

Antropocen jako temat w filmach katastroficznych. Scenerie postapokaliptyczne.

Gwiazdy, celebryci a ekoaktywizm.

Film ekologiczny na festiwalach filmowych.

Zwierzęta w filmie: bohaterowie i aktorzy; dobrostan zwierząt w kinematografii.

„Zielona” produkcja filmowa, „zielona” kultura filmowa – autoregulacje i dobre praktyki w polskiej branży filmowej.

Wytwórnia Filmów Oświatowych w Łodzi jako producent polskiego filmu przyrodniczego, ekologicznego i naukowego.

Bibliografia - II i III etap

BNP Paribas Green Festival.

<https://www.greenfestival.pl/>

Bochniarz M., *Ruchoma era człowieka. Antropocen w filmie*.

<https://fragile.net.pl/ruchoma-era-czlowieka-antropocen-w-filmie/>

Brereton P., *Postmodernistyczne kino fantastycznonaukowe a ekologia*, „Panoptikum”, 2010, nr 9

Budzik J., *Polski film i fotografia nowego wieku na tle kultury wizualnej*.

Widma, antropocenie, sztandary, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Katowice 2023, r. III., s. 115-133

Festiwal Mediów Człowiek w zagrożeniu.

<https://czlowiekwzagrozeniu.pl/>

Festiwal Polskich Filmów Fabularnych. Gdynia Industry. Branża audiowizualna dla klimatu. Jak uczynić sektor bardziej zielonym.

- <https://festiwalgdynia.pl/aktualnosci/wydarzenia/gdynia-industry-branza-audiowizualna-dla-klimatu-jak-uczynic-sektor-bardziej-zielonym/>
 Głowacka M., Krymarys M., Leszczyńska A., Mazepa J., *Zielony przewodnik dla branży audiowizualnej*, Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych, Warszawa 2022.
- <https://kipa.pl/dzialalnosc/projekty/wydawnictwa-kipa-test>
 Hawryluk B., *Nowe polskie kino science fiction – jako odtrutka na „nowy totalitaryzm”?*, „Pleograf. Historyczno-Filmowy Kwartalnik Filmoteki Narodowej”, nr 1, 2022.
- Jajko K., Pabiś-Orzeszyna M., *Niesporczaki, lasery i przemiany w stali. Atrakcje polskiego kina oświatowego*, „Kwartalnik Filmowy”, nr 99, 2017.
- <https://czasopisma.ispan.pl/index.php/kf/article/view/2039>
 Jakubowski W., *Film jako medium edukacyjne*, „Studia Edukacyjne”, nr 47, 2018.
- Janikowska A., *W oczekiwaniu na katastrofę*, „Ekrany”, nr 2, 2020.
- Jędrzejewska-Szpak M., *W związku z naturą*, „Ekrany”, nr 2, 2020.
- https://ekrany.org.pl/kino_wspolczesne/w-zwiazku-z-natura/
 Kalbarczyk K., *Follow me. Ekoaktywizm gwiazd*, „Ekrany”, nr 1, 2023.
- https://ekrany.org.pl/kino_wspolczesne/follow-me-ekoaktywizm-gwiazd/
 Kobus J., *5000 filmów i 1200 nagród. 60 lat Oświatówki*.
- <https://www.sfp.org.pl/wydarzenia,115,1813,2,1,5000-filmow-i-1200-nagrod-60-lat-Oswiatowki.html>
- Kowalczyk M., *„Mój świat wypełnia ogień i krew” – Mad Max: Na drodze gniewu i semantyczne gry z postapokaliptycznym brudem*, „Kwartalnik Filmowy”, nr 114, 2021.
- <https://czasopisma.ispan.pl/index.php/kf/article/view/768/564>
 Loska K., *Czekając na apokalipsę – wizje przyszłości w filmie science fiction*, [w tegoż:] *Kino gatunków wczoraj i dziś*, Rabid, 1998.
- Manifest „Porozumienie na rzecz zielonej produkcji audiowizualnej – Film dla klimatu”.
- <https://www.sfp.org.pl/wydarzenia,5,32212,2,1,Manifest-Porozumienie-na-rzecz-zielonej-produkcji-audiowizualnej-Film-dla-klimatu.html>
- Matuszewski M., *Truflarze*, „Ekrany”, nr 4, 2021.
- <https://ekrany.org.pl/odkrycia/truflarze/>

- Podsiadło M., *Ekokrytyczny trójgłos w kinie polskich reżyserów filmowych*, „Pleograf. Kwartalnik Akademii Polskiego Filmu”, nr 3, 2019.
- Stańczyk M., *Barbarzyńca w ogrodzie. Przyczynek do dekolonizacji historii zwierząt w kinie*, „Kwartalnik Filmowy” nr 128 (2024).
- Stańczyk M., *Bestiariusz. Historia przemocy*, „Ekran”, nr 2, 2019.
- Stańczyk M., *Zielone światło. Ekomenedżer*, „Ekran”, nr 3, 2022.
- Stasiowski M., *Krajobraz po deszczu. Scenerie postapokaliptyczne w kinie popularnym*, „Ekran”, nr 11, 2013.
- Wrochna P., *Ryzyko ekologiczne jako ryzyko społeczne. Na ile „rzeczywista” jest katastrofa klimatyczna?*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio I – Philosophia-Sociologia”, nr 1, 2018.
- Wróblewska A., *Zrównoważona produkcja filmowa w Polsce. Geneza i perspektywy*, Zarządzanie w Kulturze, 2021, Tom 22, Numer 3.
<https://doi.org/10.4467/20843976ZK.21.023.14283>
- Zielona produkcja filmowa (cz. III). Zielone festiwale filmowe: Kraków, Gdynia.
<https://www.sfp.org.pl/wydarzenia,5,31154,2,1,Zielona-produkcja-filmowa-cz-III-Zielone-festiwale-filmowe-Krakow-Gdynia.html>

Filmografia - II i III etap

- Bezkrwawe łowy* - fragmenty (1936, W. Puchalski) – dostęp od WFO
- Chinatown* (1974, R. Polański)
- Cowspiracy: Tajemnica równowagi ekologicznej środowiska* (2014, K. Andersen, K. Kuhn)
- Człowiek z magicznym pudełkiem* (2017, B. Kox)
- Czy czeka nas koniec?* (2016, F. Stevens)
- Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia* (2008, S. Derrickson)
- Dzikie róże* (2017, A. Jadowska)
- Gunda* (2020, W. Kossakowski)
- Home Ziemia SOS* (2009, Y. Arthus-Bertrand)
- Jestem legendą* (2007, F. Lawrence)
- Krowa* (2021, A. Arnold)
- Królestwo* (2016, J. Cluzaud, J. Perrin)

Lód płonie (2019, L. Conners)
Łowcy miodu (2016, K. Matysek)
Mad Max pod Kopułą Gromu (1985, G. Miller, G. Ogilvie) i / lub *Mad Max. Na drodze gniewu* (2015, G. Miller)
Matrix (1999, L. Wachowski, L. Wachowski)
Mission Blue (2014, R. Nixon, F. Stevens)
Mrówcze szlaki (1956, S. Kokesz) – dostęp od WFO
Najmniejsi drapieży (1964, B. Bączyński) – dostęp od WFO
Naturalna dzikość serca (2024, Si. E. Jacobsen)
Nie na miejscu (2022, N. Geyrhalter)
Niesporczaki (1968, A. Jaskólska) – dostęp od WFO
Obcy: Przebudzenie (1997, J. Jeunet)
Planeta małp (1968, F. J. Schaffner)
Planeta 2.0 (2022, M. Wolf)
Przynoszę ci dzikość (2024, D. Lach)
Tańczący z wilkami (1990, K. Costner)
Terminator (1984, J. Cameron) i/lub *Terminator 2* (1991, J. Cameron)
Truflarze (2020, M. Dweck, G. Kershaw)
Wieża jasny dzień (2017, J. Szelc)
Zaklinacze słoń (2022, K. Gonsalves)

Komitety Główny Olimpiady

Agata Sotomska – przewodnicząca Komitetu Głównego, Zastępca Dyrektora
 Filмотeki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego

dr hab. Kamila Żyto, Uniwersytet Łódzki

dr Paulina Kwiatkowska, Filмотeka Narodowa – Instytut Audiowizualny

dr hab. Jacek Wasilewski, Uniwersytet Warszawski

dr Marta Stańczyk, Uniwersytet Jagielloński

dr Iwona Morozow, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej we Wrocławiu

dr hab. Piotr Drzewiecki, Uniwersytet Karola Stefana Wyszyńskiego

dr hab. Marcin Adamczak, Uniwersytet Adama Mickiewicza

dr hab. Justyna Budzik, Uniwersytet Śląski

dr hab. Wojciech Otto, Uniwersytet Adama Mickiewicza

dr Anna Wróblewska, Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi

dr hab. Krzysztof Kornacki, Uniwersytet Gdański

Kinga Dolatowska - nauczycielka, Liderka Filмотeki Szkolnej, edukatorka filmowa

Małgorzata Bazan - nauczycielka, metodyczka Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-społecznych i Szkoleń

Prezydium Komitetu Głównego:

Małgorzata Bazan - nauczycielka, metodyczka Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-społecznych i Szkoleń

dr hab. Wojciech Otto, Uniwersytet Adama Mickiewicza

dr Marta Stańczyk, Uniwersytet Jagielloński

Program Olimpiady

Olimpiada Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej odbywa się zgodnie w Regulaminem i składa się z trzech etapów:

I etap

I Etap odbywa się we wszystkich prawidłowo zgłoszonych szkołach. Uczestnicy w ciągu 50 minut na platformie egzaminacyjnej rozwiązują test składający się z 2 części, z których w sumie można zdobyć 80 punktów:

Test pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru		Liczba pytań	Punktacja za odpowiedź	Punktacja łączna
Część A (30 min)	standardowy poziom trudności	40	0 lub 1 pkt	0-40 pkt
Część B (20 min)	zwiększony poziom trudności	20	0 lub 2 pkt	0-40 pkt

Do II etapu przechodzi 110 Uczestników z najlepszymi wynikami uzyskanymi w I etapie.

II etap

Etap okręgowy otwiera konkurencja polegająca na przygotowaniu Autorskiej Pracy Projektowej. Kolejnym zadaniem jest test składający się z 2 części: testu 40 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru (po max. 1 pkt) oraz 2 pytań otwartych – analizie i interpretacji plakatu filmowego i analizie, i interpretacji sceny z filmu. Udzielając odpowiedzi na pytania otwarte Uczestnicy analizują

i interpretują jeden spośród dwóch plakatów i jedną spośród dwóch scen.

Do III Etapu przechodzi 25 Uczestników z najwyższymi wynikami ostatecznymi uzyskanymi w II Etapie.

Autorska praca projektowa

Zadanie projektowe do 10. edycji Olimpiady Wiedzy o Filmie i Komunikacji społecznej nawiązywać będzie do jej hasła przewodniego, czyli. Tematu ekologicznej produkcji audiowizualnej oraz zrównoważonej gospodarki medialnej. Poradnik do zadania, karta pracy wraz z kryteriami oceniania oraz informacje związane ze sposobem dostarczenia pracy zostaną opublikowane na stronie internetowej Olimpiady.

Kryteria oceny analizy i interpretacji plakatu (max. 21 pkt)

ANALIZA

Plastyczne środki wyrazu artystycznego w obrębie danego kryterium (punktacja łączna)	Zastosowane środki wyrazu artystycznego na plakacie	Funkcje zastosowanych środków wyrazu artystycznego
kompozycja (0-2 pkt)	1 pkt za nazwanie kompozycji	1 pkt za nazwanie jej funkcji
kolorystyka (0-2 pkt)	1 pkt za nazwanie kolorystyki	1 pkt za wskazanie jej funkcji
obiekty/postacie/abstrakcyjne kształty (0-2 pkt)	1 pkt za wskazanie dominujących obiektów/postaci/abstrakcyjnych kształtów	1 pkt za określenie funkcji wskazanych obiektów/postaci /abstrakcyjnych kształtów
liternictwo (0-2 pkt)	1 pkt za nazwanie liternictwa	1 pkt za wskazanie funkcji liternictwa
Inne środki wyrazu artystycznego	Zastosowane środki wyrazu artystycznego na plakacie	Funkcje zastosowanych środków wyrazu
symbole/metafory/alegorie (0-2 pkt)	1 pkt za wskazanie przynajmniej jednego symbolu/metafory/ alegorii	1 pkt za nazwanie funkcji przywołanego środka

aluzje i nawiązania kulturowe (0-2 pkt)

INTERPRETACJA

Sformułuj hipotezę interpretacyjną plakatu, uzasadnij ją dwoma argumentami i je uzasadnij (0-7 pkt)

Szczegółowe zasady przyznawania punktów za interpretację:

0-1 pkt – sformułowanie hipotezy interpretacyjnej,

0-4 pkt – sformułowanie dwóch argumentów odwołujących się do sformułowanej hipotezy wraz z ich uzasadnieniem (po 1 pkt za każdy argument oraz po 1 pkt za uzasadnienie każdego z argumentów). Uwaga: należy przyznać punkty częściowe także za podanie argumentu bez uzasadnienia

0-2 pkt – poprawność językowa.

2 dodatkowe pkt – znajomość dzieła spoza filmografii obowiązującej w 9. edycji Olimpiady

SUMA PUNKTÓW (0-21 pkt)

Kryteria oceny analizy i interpretacji sceny filmowej (max. 38 pkt)

A. (0–6 pkt) Koncepcja interpretacyjna jest pomysłem na odczytanie fragmentu filmu w kontekście całego utworu, może być wyrażona np. w postaci tezy lub hipotezy interpretacyjnej lub może wynikać z całościowej wymowy pracy. Ocenia się ją ze względu na to, czy koncepcja interpretacyjna znajduje potwierdzenie w materiale zawartym w utworze i czy jest spójna (tzn. obejmuje i łączy w całość odszukane przez piszącego sensory utworu). Ocenie podlega, czy uczestnik dociera do sensów niedosłownych interpretowanego utworu, czy czyta go jedynie na poziomie dosłownym. Koncepcja jest niespójna, gdy jest fragmentaryczna, gdy zawiera luźno powiązane, niepowiązane lub wzajemnie wykluczające się odczytania sensu utworu. Brak koncepcji to brak śladów poszukiwania sensu utworu, praca nie jest analizą i interpretacją, lecz np. streszczeniem.

Jeśli w kryterium A uczestnik otrzyma 0 pkt, wtedy 0 pkt otrzymuje także w pozostałych kryteriach.

B. (łącznie 0–15 pkt; cz. 1: 0–8 pkt) Uzasadnienie tezy/hipotezy interpretacyjnej jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**. Uzasadnienie trafne zawiera wyłącznie powiązane z utworem argumenty za odczytaniem sensu dzieła. **Argumenty muszą wynikać ze sfunkcjonalizowanej analizy**, to znaczy wywodzić się z formy i treści tekstu.

(cz. 2: 0–7 pkt) Uczestnik wykazuje się wiedzą funkcjonalną z zakresu filmowych środków wyrazu (wskazuje i nazywa filmowe środki wyrazu oraz określa ich funkcje w analizowanym fragmencie filmu). Uzasadnienie jest **częściowo**

trafne, jeśli w pracy został sformułowany **przynajmniej jeden argument** powiązany z utworem i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy. Uzasadnienie jest **pogłębione**, jeśli znajduje potwierdzenie nie tylko w analizowanym fragmencie i całym filmie, ale także w kontekstach, np. historycznym, literackim, filozoficznym, kulturowym (np. twórczość Andrzeja Wajdy, polska szkoła filmowa, nurty filozoficzne, koncepcje etyczne itp.). Uczestnik powinien choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się w wypowiedzi. Uzasadnienie jest **niepogłębione**, gdy uczestnik koncentruje się tylko na analizowanym fragmencie i nie przywołuje kontekstów. Zarówno liczba, jak i jakość argumentów ma wpływ na ocenę pracy.

C. (0–4 pkt) Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie **liczby błędów rzeczowych**. Za błąd rzeczowy uznaje się np.: brak znajomości lub/i zrozumienia istoty faktów, wydarzeń, zjawisk oraz związków i zależności między nimi; niewłaściwe użycie pojęć, określeń, terminów, nazwisk i nazw; zniekształcenie cytatów itd.

D. (0–3 pkt) Kompozycja jest oceniana ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie wyводу**. Istotne jest, czy tekst ma przemyślaną strukturę. Należy też wziąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity niezbędne dla jasnego przedstawienia koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie oraz konsekwentnie uporządkowane.

E. (0–3 pkt) Styl tekstu ocenia się ze względu na stosowność. Styl uznaje się za stosowny, jeśli dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej i koncepcji interpretacyjnej.

F. (0–4 pkt) Poprawność językowa i poprawność zapisu. Poprawność językowa oceniana jest ze względu na liczbę i wagę błędów językowych (bez podziału na kategorie). Poprawność zapisu ocenia się ze względu na liczbę i wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych, wedle ustaleń opracowanych przez Radę Języka Polskiego:

0–3 błędy – 4 punkty,

4–6 błędów – 3 punkty,

7–9 błędów – 2 punkty,

10–12 błędów – 1 punkt,

13 i więcej błędów – 0 punktów.

G. (3 dodatkowe pkt) Znajomość dzieła spoza obowiązkowego kanonu

Jeśli praca jest krótsza niż zakładana liczba słów (200), punkty przyznawane będą tylko w kryteriach A, B, C. Praca powinna mieć min. 200 słów.

III etap

W etapie centralnym finaliści piszą prace argumentacyjne, odpowiadają przed komisją na dwa pytania oraz przeprowadzają wywiad z wylosowanym gościem specjalnym, który następnie redagują pod kątem publikacji.

Punkty ze wszystkich zadań III Etapu są sumowane. Łącznie można zdobyć 88 punktów.

Prace argumentacyjne – kryteria oceny (max. 33 pkt)

Temat pracy jest powiązany z hasłem przewodnim, ale jego pełne polecenie finaliści poznają po zalogowaniu się na platformę egzaminacyjną, na pracę mają 120 minut.

A. (0–3 pkt) Sformułowanie stanowiska. Uczestnik wprowadza w problematykę, której dotyczy temat oraz formułuje swoje stanowisko, odnosząc się do wszystkich elementów tematu zadania. Stanowisko może być sformułowane w postaci tezy lub hipotezy. Sformułowane stanowisko pokazuje, że autor rozumie problem poruszony w temacie.

Uwaga! Jeśli w kryterium A Uczestnik otrzyma 0 pkt, wówczas 0 pkt otrzymuje także w pozostałych kryteriach.

B. (0–15 pkt) Uzasadnienie stanowiska ocenia się, biorąc pod uwagę jego **trafność i wnikliwość**. Przez trafność i wnikliwość argumentacji rozumie się dobranie odpowiednich do wyrażonego sądu argumentów (przynajmniej trzech) i przykładów służących do udowodnienia punktu widzenia autora, właściwe ich zhierarchizowanie ze względu na siłę oddziaływania. Przytaczając adekwatne przykłady, uczestnik powinien się wykazać funkcjonalną wiedzą z zakresu filmu lub/i komunikacji społecznej – odpowiednio do tematu zadania.

C. (0–3 pkt) Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie **liczby błędów rzeczowych**. Za błąd rzeczowy uznaje się np.: brak znajomości lub/i zrozumienia istoty

faktów, wydarzeń, zjawisk oraz związków i zależności między nimi; niewłaściwe użycie pojęć, określeń, terminów, nazwisk i nazw; zniekształcenie cytatów itd.

D. (0–3 pkt) Erudycja i oryginalność interpretacji – ocena próby wydobycia swobody myśli eseistycznej, błyskotliwości skojarzeń, przywołanie tekstu spoza filmografii lub bibliografii.

E. (0–2 pkt) Kompozycja oceniana jest ze względu na funkcjonalność segmentacji i logiczne uporządkowanie tekstu. Przy ocenie brane jest pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity niezbędne dla jasnego sformułowania stanowiska i uzasadniających je argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń) oraz czy rozważania zostały podsumowane. Kompozycja jest funkcjonalna, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście funkcjami retorycznymi.

F. (0–2 pkt) Styl tekstu ocenia się ze względu na stosowność. Styl uznaje się za stosowny, jeśli dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej oraz właściwy dla wypowiedzi argumentacyjnej (zastosowanie środków retorycznych).

G. (0–3 pkt) Poprawność językowa oceniana jest ze względu na liczbę i wagę błędów językowych (bez podziału na kategorie). Liczba błędów szacowana jest odpowiednio do długości tekstu.

H. (0–2 pkt) Poprawność zapisu ocenia się ze względu na liczbę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich wagę (błędy rażące i nierażące). Za błąd rażący uznaje się błąd, który polega na naruszeniu reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej.

W przypadku prac liczących mniej niż 250 słów, punkty przyznawane są tylko w kryteriach A, B, C.

Odpowiedzi ustne – kryteria oceny (max. 28 pkt)

Uczestnik losuje zestaw dwóch pytań i odpowiada na nie przed Komisją. Pytania nie będą wcześniej publikowane. Jedno pytanie dotyczyć będzie filmu, drugie wiedzy o mediach i komunikacji społecznej. Odpowiedź poprzedzona zostanie czasem na przygotowanie trwającym 25 minut. Czas trwania całości odpowiedzi nie może przekroczyć 15 minut. W trakcie trwania tej konkurencji Komisja może zadawać pytania pomocnicze związane z tematem. Komisja przyznaje punkty wg poniższych kryteriów:

Kryteria oceny	Punktacja
Pytanie z zakresu filmu:	
Ocena merytoryczna wypowiedzi Wypowiedź pogłębiona – omawiająca wszystkie elementy polecenia, wywód połączony myślą przewodnią. Wypowiedź powierzchowna – pobieżne omówienie wszystkich elementów polecenia lub jego części. Wypowiedź nie na temat (0 punktów).	0–9 pkt
Spójność i kompozycja wypowiedzi Argumentacja według zasad logiki i retoryki, segmentacja wypowiedzi – np. teza/hipoteza, argumentowanie, hierarchia elementów, wnioskowanie.	0–5 pkt
Pytanie z zakresu komunikacji społecznej:	
Ocena merytoryczna wypowiedzi Wypowiedź pogłębiona – omawiająca wszystkie elementy polecenia, wywód połączony myślą przewodnią. Wypowiedź powierzchowna – pobieżne omówienie wszystkich elementów polecenia lub jego części. Wypowiedź nie na temat (0 punktów).	0–9 pkt
Spójność i kompozycja wypowiedzi Argumentacja według zasad logiki i retoryki, segmentacja wypowiedzi – np. teza/hipoteza, argumentowanie, hierarchia elementów, wnioskowanie.	0–5 pkt
SUMA PUNKTÓW	0–28 pkt

Wywiady i ich redakcje – kryteria oceny (max. 27 pkt)

Wywiady poprzedzają warsztaty dziennikarskie. Finaliści poznają nazwiska gości wywiadów na około dwa tygodnie przed III etapem. Tuż przed datą konkurencji Uczestnik losuje gościa specjalnego oraz godzinę rozmowy. Finaliści mogą korzystać z przygotowanych przez siebie notatek. Prace uczestników są punktowane zgodnie z poniższymi kryteriami:

A. (0–10 pkt) Ocena wywiadu w formie nagrania „na żywo” rozmowy, która odbyła się między uczestnikami a zaproszonymi gośćmi. Uwzględnia ona: przygotowanie do przeprowadzanego wywiadu (jasny cel i koncepcja tematyczna wywiadu, cytowanie wcześniejszych wypowiedzi gościa lub tekstów napisanych na temat jego twórczości, szczególnie książek i artykułów w prasie), sposób formułowania pytań (niezbyt długie, konkretne, otwarte itp.), umiejętność aktywnego słuchania gościa i reagowania podczas rozmowy tak, aby utrzymać zamierzony kierunek tematyczny wywiadu lub wykorzystać ciekawe kierunki zasugerowane przez gościa, odpowiednie gospodarowanie czasem rozmowy.

B. (0–7 pkt) Ocena spisanego wywiadu uwzględnia: **ocenę umiejętności opracowania wywiadu „na żywo” w formie tekstu pisanego**; unikanie przepisywania „słowo w słowo”, umiejętność celnego parafrazowania wypowiedzi gościa, oddania charakteru rozmówcy i atmosfery rozmowy, **umiejętność redagowania tekstu wywiadu** (np. dodania pytania, które w rozmowie nie padło, ale rozbija zbyt długą wypowiedź itp.), ocenę tekstu wywiadu jako autonomicznej formy dziennikarskiej (z właściwymi jej cechami gatunkowymi oraz strukturą wewnętrzną itp.).

C. (0–2 pkt) Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie **liczby błędów rzeczowych**. Za błąd rzeczowy uznaje się np.: brak znajomości lub/i zrozumienia istoty faktów, wydarzeń, zjawisk oraz związków i zależności między nimi; niewłaściwe użycie pojęć, określeń, terminów, nazwisk i nazw; zniekształcenie cytatów itd.

D. (0–3 pkt) Kompozycja jest oceniana ze względu na funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie wyводу. Istotne jest, czy tekst

ma przemyślaną strukturę. Ocenie podlega: wyodrębnienie krótkiego i funkcjonalnego tytułu, wyodrębnienie funkcjonalnego leadu wskazującego na cel i temat wywiadu, graficzne oraz **konsekwentne i poprawne edytorsko** wyodrębnienie pytań i odpowiedzi.

E. (0–1 pkt) Styl tekstu ocenia się ze względu na stosowność. Styl uznaje się za stosowny, jeśli dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do sytuacji komunikacyjnej.

F. (0–4 pkt) Poprawność językowa i zapisu. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na liczbę błędów językowych (bez podziału na kategorie), ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich wagę (błędy rażące i nierażące). Za błąd rażący uznaje się błąd, który polega na naruszeniu reguły gramatycznej, ortograficznej lub interpunkcyjnej.

W przypadku prac liczących mniej niż 2400 znaków ze spacjami, punkty przyznawane są tylko w kryteriach A, B, C.

Laureaci i Finaliści

Tytuł Laureata otrzymuje 12 Uczestników III Etapu, którzy w klasyfikacji wyników ostatecznych uzyskali najwięcej punktów, pozostali uczestnicy III Etapu otrzymują tytuł Finalisty.

Każdy z uczestników III etapu otrzymuje Zaświadczenie o uzyskanym tytule, które zostanie przesłane na adres szkoły wskazanej w Zgłoszeniu do Olimpiady.

Organizator

Filmoteka Narodowa
Instytut Audiowizualny

Patronat honorowy

Współfinansowanie

Kontakt

**Biuro Organizatora Olimpiady mieści się w siedzibie
Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego**

Adres korespondencyjny:

ul. Wałbrzyska 3/5

02-739 Warszawa

olimpiada@fina.gov.pl

Warszawa, 2025 r.